

HÖGSKOLEPROVET

Effekter på antagningen av uppdelning i verbal och kvantitativ del

Högskoleverkets rapportserie 2002:25 R

 HÖGSKOLEVERKET
National Agency for Higher Education

HÖGSKOLEPROVET

**Effekter på antagningen
av uppdelning i verbal
och kvantitativ del**

Högskoleverket • Birger Jarlsgatan 43 • Box 7851, 103 99 Stockholm
tfn 08-563 085 00 • fax 08-563 085 50 • e-post hsv@hsv.se • www.hsv.se

Högskoleprovet: Effekter på antagningen av uppdelning i verbal och kvantitativ del

Producerad av Högskoleverket i augusti 2002

Högskoleverkets rapportserie 2002:25 R

ISSN 1400-948X

Innehåll: Högskoleverket, utredningsavdelningen, **Nils Olsson**

Grafisk form: Högskoleverkets informationsavdelning

Tryck: Högskoleverkets vaktmästeri, Stockholm, september 2002

TRYCKT PÅ MILJÖMÄRKT PAPPER

Innehållsförteckning

Sammanfattning	5
Bakgrund	7
Syftet med studien	9
Så har simuleringarna gått till	9
Utbildningar som studerats i simuleringen	10
Sammanfattning av undersökningens uppläggning	10
Resultat	11
Förändringar i provpoäng	11
Juristutbildningarna: små effekter överlag	12
Civilingenjörsutbildningarna: något färre kvinnor antagna	14
Sammanfattning av resultaten	15
Diskussion	17
Delproven har olika antal uppgifter och är olika reliabla	17
Förändringar i fördelning med avseende på ålder och kön	18
Höja prognosförmågan inte enda målet med högskoleprovet	19
Effekter på gymnasieskolan	19
Acceptans bland lärosäten och studenter viktigt	20
Tidigare simuleringstudie gav liknande utfall	20
Slutsats: Alternativa prov lämpligare än en uppdelning av högskoleprovet	21
Referenser	25
Bilagor	27
Riktlinjer för konstruktionen av högskoleprovet	27
Tabeller med värden för ordinarie antagning (BAS) och för simulerad antagning (SIMU)	29

Sammanfattning

Högskoleprovet består idag av fem delprov där varje deltagares provresultat beräknas genom att antal rätta svar på varje delprov summeras till en totalpoäng som sedan används för urval. De fem delproven kan delas upp i dels delprov som främst mäter matematisk-kvantitativ förmåga och dels delprov som mäter verbal förmåga. I studien som redovisas här har varje deltagares provresultat delats upp i dessa två komponenter och olika komponenter har använts för olika utbildningar. Syftet med denna uppdelning har varit att undersöka om denna uppdelning får effekter på vilka som antas till olika utbildningar. Valet av utbildningar anknyter till en tidigare rapport från Högskoleverket om högskoleprovets prognosvärdet för olika utbildningar (HSV 2001:19 R), nämligen civilingenjörsutbildningar och juristutbildningar. I föreliggande rapport används enbart de matematiska-kvantitativa delarna för de som sökte till civilingenjörsutbildningar och enbart de verbala delarna för de som sökte till juristutbildningar. Resultatet av denna separering av högskoleprovet i två delar jämfördes sedan med den ordinarie antagningen.

Resultaten visar att när endast de verbala delarna användes vid antagningen till juristutbildningarna var förändringar i den antagna gruppen mycket små. Detta resultat är konsistent med resultaten i tidigare forskning. Men det är också viktigt att säga att detta resultat gäller för den *genomsnittlige* individen som ansöker; en uppdelning av provet skulle kunna ha stor effekt på *enstaka* individers möjligheter att konkurrera om platser på juristutbildningen.

Vad gäller civilingenjörerna, där endast de matematiska-kvantitativa delarna på högskoleprovet användes vid urvalet, blev fördelningen mellan män och kvinnor som antogs på sitt provresultat förändrad. 16 procent färre kvinnor blev antagna på sitt provresultat. Detta resultat är i linje med de skillnader i poäng mellan män och kvinnor som normalt observeras på högskoleprovet. Män tenderar att prestera något bättre än kvinnor på de matematiska-kvantitativa delarna, något som i sin tur brukar förklaras med att männen utgör en positivt selekterad grupp, dvs. de män som gör provet kommer i högre utsträckning från tekniska eller naturvetenskapliga program på gymnasiet. Men ser man till alla urvalsgrupper, vilket vi gjorde i denna studie, alltså inte bara högskoleprovgruppen utan också de som blev antagna på sitt betygsmedelvärde blev skillnaden mellan antalet män och kvinnor som antogs mycket mindre än 16 procent. Då blev resultatet att *endast två procent fler män blev antagna om man använde enbart de matematiska-kvantitativa delarna på högskoleprovet*. Studien visar alltså att en uppdelning av högskoleprovet ger små effekter vid antagningen jämfört med ordinarie antagning. Vid beaktande av de begränsade effekter som en uppdelning av högskoleprovet ger, förefaller det därför rimligt att inte rekommendera att man i praktiken ska använda olika delar på högskoleprovet beroende på vilken

utbildning som ansökan gäller. Är syftet t.ex. att välja presumtiva studenter med särskild fallenhet för matematik bör man i stället använda s.k. andra särskilda prov vid antagningen. Dessutom ökar möjligheten att experimentera med alternativa prov till högskoleprovet i och med att det i propositionen Den öppna högskolan föreslås att varje lärosäte själv ska få bestämma vilka urvalsinstrument som ska användas för tio procent av nybörjarplatserna.

Bakgrund

Det svenska högskoleprovet har använts för urval till högre utbildning sedan 1977. Under perioden 1977–1990 användes provet som urvalsinstrument endast för personer som saknade jämförbara gymnasiebetyg men som uppnått 25 års ålder och hade minst fyra års förvärvsarbete bakom sig. År 1991 gavs dock samtliga grupper av sökande möjligheten att göra provet. Sedan 1991 har därför sökande haft möjlighet att använda både provresultat och betygsmeriter för att komma in på högskolan.

Högskoleprovet består idag av fem delprov och samma vikt läggs vid vart och ett av delproven oberoende av vilken utbildning den sökande ansöker till, dvs. summan av delproven adderas till en totalsumma som sedan normeras och används vid urvalet. De fem delproven är:

- DTK – tolkning av diagram, tabeller och kartor.
- ELF – engelsk läsförståelse.
- LÄS – svensk läsförståelse.
- NOG – matematiska och logiska problem.
- ORD – ordkunskap.

"Uniformiteten" vad gäller användningen av provresultat regleras i Högskoleförordningen 7 kap. 17 §:

För alla högskolor i landet skall det finnas ett gemensamt högskoleprov.

En uniform användning är dock ingen självklarhet. Det går att föreställa sig att man t.ex. ger större vikt åt numeriska delprov för sökande till tekniska utbildningar. De två delprov som innehåller en numerisk komponent i högre grad än de verbala är de s.k. NOG- och DTK-proven. På liknande sätt kunde man ge ökad vikt åt de verbala delproven LÄS, ELF och ORD för sökande till humanistiskt inriktade utbildningar¹. Frågan om viktade delprov togs upp redan i Tillträdesutredningens delrapport Prov för urval till högskolan (SOU 1985: 59). I rapporten presenterade författarna en studie av effekterna på antagningen av en uppdelning av provet i två komponenter, en numerisk/kvantitativ och en verbal. Effekterna på urvalet av studenter jämfört med reguljär antagning var måttliga och i rapporten konstaterades att:

I relation till hittillsvarande erfarenheter torde slutsatsen vara att det tillskott ett differentierat förfarande ger är tämligen magert, och i nuläget alltför osäkert till sina konsekvenser för att på kort sikt genomföras som en generell lösning (s. 68).

¹ Det amerikanska SAT-provet (SAT=Scholastic Assessment Test) används ibland på detta sätt. De enskilda universiteten har där frihet att välja mellan att lägga en större vikt vid en verbal respektive en numerisk komponent eller att behandla de två delarna på samma sätt.

Syftet med studien

Frågan om en differentiering av högskoleprovet har dykt upp med jämna mellanrum men först på senare tid har datainsamlingar gjorts i syfte att finna stöd för alternativa användningar av provet. Den grundläggande tanken bakom försök att använda olika delprov för olika utbildningar är att man kan öka prognosförmågan hos provet genom ett sådant förfarande. Till exempel brukar det hävdas att om man valde enbart de delprov som innehåller matematiska uppgifter för sökande till ingenjörsutbildningar skulle man få in fler studenter som fullföljde utbildningen. Det finns åtminstone två vägar att gå då man söker finna empiriska argument för ett prov av det ena (differentierat, viktat) eller andra (uniformt) slaget.

Den första metoden går ut på att studera *samband mellan delprovsresultat och avlagda studiepoäng*, något som ger ett mått på prognosvärdet för varje delprov för olika utbildningar (se Svensson, Gustafsson och Reuterberg, 2001, för en dylik studie).

En annan metod är att med hjälp av *simulerad antagning* använda olika normeringsförfaranden och se hur detta påverkar antagningsresultatet.

Vid en simulerad antagning ändrar man något eller några villkor i antagningsproceduren och jämför resultatet med resultatet av den faktiska antagningen. Annorlunda uttryckt jämför man de personer som hade kommit in om man gjort ändringen med de personer som faktiskt blev antagna. En fördel med simuleringar är att man som regel har tillgång till ett mycket stort datamaterial. Man kan också se effekterna på hela antagningssystemet. Det kan ju vara så att om en individ inte antas på sitt provresultat kan individen i stället komma in på sitt betyg. Vid simuleringar får man utfallet i *samtliga* urvalsgrupper, vilket alltså ger information om individernas totala chans att komma in på sökt utbildning med eller utan ändringar i gruppen med provresultat.

Det är denna andra metod som använts i föreliggande rapport.

Syftet i föreliggande studie har varit att undersöka vilka effekterna skulle bli om man använde olika delprov på högskoleprovet för olika utbildningar.

Så har simuleringarna gått till

Innan man börjar välja olika delprov för olika utbildningar måste man ha en idé om vilka delprov som är lämpliga att välja ut och varför just dessa delprov är lämpliga att separera från totalpoängen. Det vanligaste sättet att dela in de fem delproven på högskoleprovet är enligt följande: delprov som rör kvantitativ förmåga (DTK och NOG) och delprov som främst rör verbal förmåga (LÄS, ORD och ELF). Stöd för denna uppdelning ges dels genom s.k. okulärbesiktning av uppgifterna på delprov, dels genom statistiska analyser av prestationer på olika

uppgifter. Den sistnämnda metoden innebär att man beräknar vilka samband som finns mellan prestation på olika uppgifter; om individernas poäng är lika på vissa uppgifter men olika på andra antar man att de förstnämnda uppgifterna mäter ungefär samma förmåga hos individen. Indelningen som beskrivits ovan har använts som underlag i den simulering som beskrivs i föreliggande rapport. Varje person har erhållit dels en normerad poäng för de kvantitativa delproven (i fortsättningen kvantitativ poäng) dels en normerad poäng för de verbala delproven (i fortsättningen verbal poäng). Dessa två komponenter av totalpoängen, kvantitativ poäng och verbal poäng, har sedan ersatt den sedvanliga totalpoängen i en simulerad antagning. Med andra ord har varje person fått två poängtal i stället för ett poängtal. Dessa två poängtal har sedan förts in i antagningssystemets databaser för att ta ut ett urval av personer enligt den normala proceduren som används av Verket för högskoleservice, VHS.

Utbildningar som studerats i simuleringen

Urvalet av utbildningar gjordes utifrån en rad överväganden. Resultaten skulle kunna jämföras med de som framkom i den nämnda prognosstudien av Svensson m.fl., utbildningarna skulle vara väsensskilda dvs. från olika fakultetsområden och utbildningarna skulle ha en stor andel studenter och ett stort söktryck, dvs. många fler sökande än det finns platser. Valet av utbildningar blev samtliga civilingenjörs- och juristutbildningar i Sverige. Dessa utbildningar kan också ses som ett slags indikatorutbildningar, dvs. de resultat som erhålls för dessa bör gälla också för liknande utbildningar. Antagningstillfället var höstterminen 2000 och behandlade det första urvalet av sökanden.

Sammanfattning av undersökningens uppläggning

1. Normering av kvantitativ poäng och verbal poäng separat². I stället för att räkna ut en totalpoäng grupperades delproven i två delar, vilka sedan normerades separat.
2. Överföring av poäng till VHS. Här gjordes överföringen enligt vanlig praxis från Enheten för pedagogiska mätningar, Umeå universitet till Verket för högskoleservice.
3. Simulerad antagning³. För sökande till civilingenjörsutbildningar valdes den kvantitativa poängen ut. För sökande till juristutbildningar valdes den verbala poängen ut. Sedan skedde antagning enligt sedvanliga metoder.
4. Jämförelse mellan faktisk antagning och simulerad antagning. Här beräknades t.ex. antalet kvinnor som blev antagna då provpoängen separerades jämfört med då ingen separering gjordes.

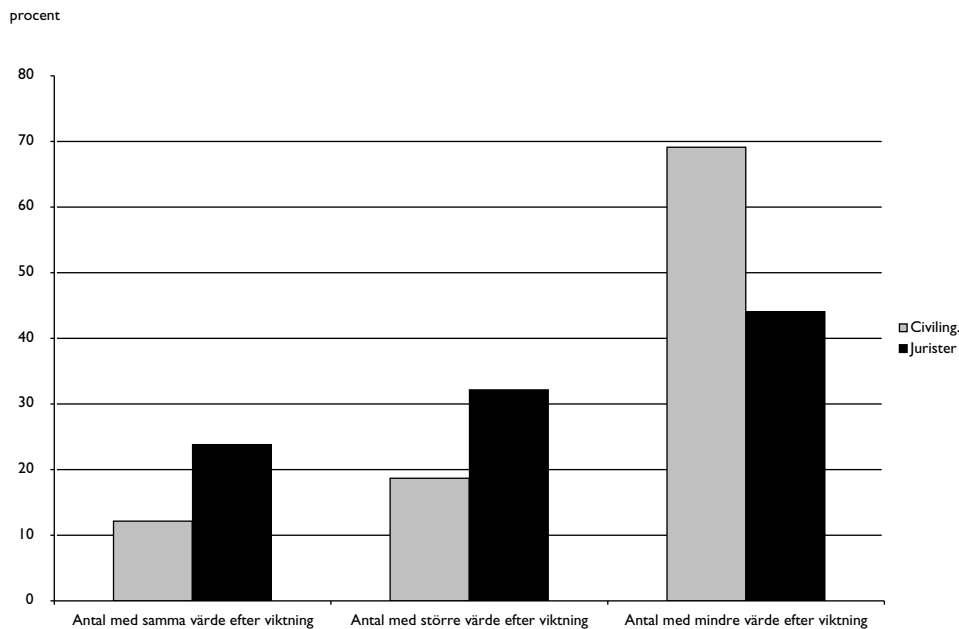
² Mats Hamrén vid Enheten för pedagogiska mätningar, Umeå universitet utförde arbetet med att ta fram normerad poäng i samråd med Christina Stage vid samma enhet.

³ Simuleringen utfördes vid Verket för högskoleservice (VHS) av Håkan Pettersson som även tillsammans med Per Nork, VHS, har hjälpt till vid tolkningen av resultaten.

Resultat

Förändringar i provpoäng

Separat normering bör rimligen leda till att vissa individer höjer sin provpoäng medan andra kan antas få sin provpoäng sänkt. I Figur 1 visas hur provdeltagarnas poängvärde ändrades vid separat normering. Antalet individer med samma värde efter separat normering är för ingenjörer endast 12 procent, medan 24 procent av juristerna har oförändrad provpoäng. Samma tendens kan skönjas beträffande antal med högre provpoäng; 19 resp. 32 procent. Störst är ändå antalet individer som får en sämre provpoäng; hela 69 procent av ingenjörerna resp. 44 procent av juristerna. Separat normering är alltså mer negativt för ingenjörerna som grupp. Annorlunda uttryckt har majoriteten av ingenjörerna en relativt bättre poäng på de verbala delarna av provet, när dessa verbala delar avlägsnas försämras provresultatet. En mindre del, 19 procent, gynnas dock och är, kan man förmoda, mer specialiserade åt det tekniska hållet. Vad gäller juristerna sänks poängen för knappt hälften eller 44 procent. Dessa personer har alltså presterat bättre på de kvantitativa delarna på provet jämfört med de verbala delarna. Att märka är dock att så många som 32 procent av juristerna höjer sitt värde. Denna tredjedel är alltså mer specialiserad vad gäller den verbala förmågan och skulle vinna på att de kvantitativa delarna på provet ej medräknades i provresultatet.

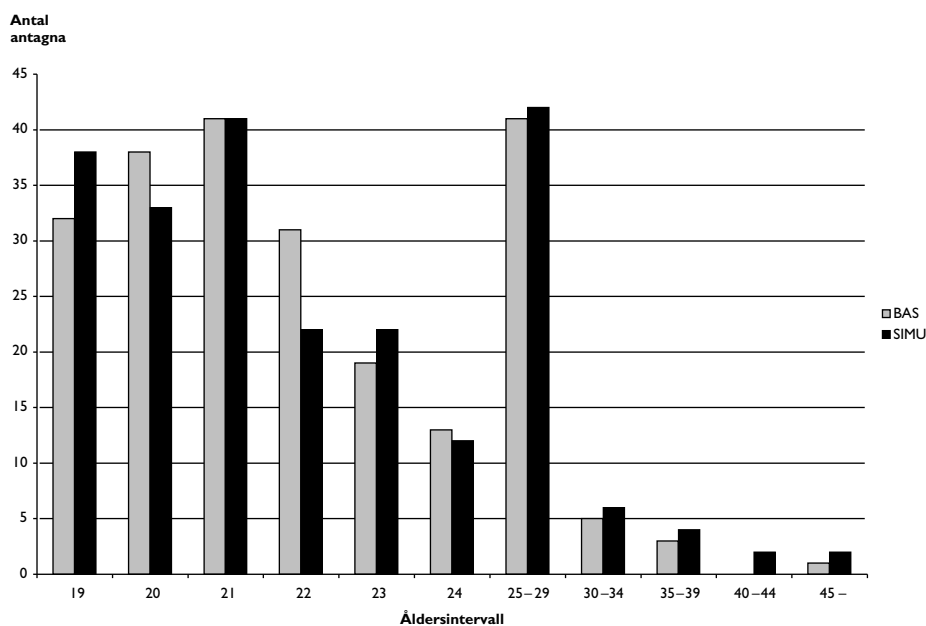

Figur 1. Andel i procent av sökande som höjde, sänkte eller behöll samma normerade provpoäng vid den simulerade antagningen.

Juristutbildningarna: små effekter överlag

Här följer nu en mer detaljerad redovisning av resultaten för var och en av de undersökta utbildningarna. Till höstterminen år 2000 antogs vid den ordinarie antagningen totalt 1 160 individer till landets juristutbildningar vid första urvalet. Av dessa antogs 450 individer eller 39 procent via någon av grupperna högskoleprovspoäng (HP) eller högskoleprovspoäng plus arbetslivserfarenhet (HA). Vid den simulerade antagningen användes enbart verbal poäng på högskoleprovet. Skälet för detta var att argument har framförts för att verbal förmåga har större betydelse för framgång på juristutbildningen än kvantitativ förmåga. Den simulerade antagningen gav följande resultat:

- Som framgår av Figur 2 har separat normering små effekter på åldern på de som antas. En tendens är dock att äldre sökande gynnas. Detta resultat är konsistent med forskning om ålderns betydelse för provresultat; särskilt ORD-provet är känsligt för ålder, med förbättrad poäng med stigande ålder.
- Fördelningen mellan män och kvinnor totalt som antogs på sitt provresultat förändrades inte. Det var alltså *inte* så att fler kvinnor antogs på sitt provresultat när man enbart räknade verbal poäng.
- Fördelningen av platser på HP (enbart provpoäng) och HA (provpoäng plus arbetslivserfarenhetspoäng) förändrades, dock på olika sätt för män och kvinnor. För kvinnor blev tio procent fler antagna i gruppen HA. Separat normering gynnade alltså kvinnor med arbetslivserfarenhet. Noteras kan att denna grupp (HA) i genomsnitt är fem år äldre än den grupp som enbart har provpoäng. För män blev dock effekten den motsatta, tio procent fler män blev antagna i gruppen HP. Män med arbetslivserfarenhet, som är ca fem år äldre i genomsnitt än män utan arbetslivserfarenhet, gynnades alltså inte av separat normeringen.

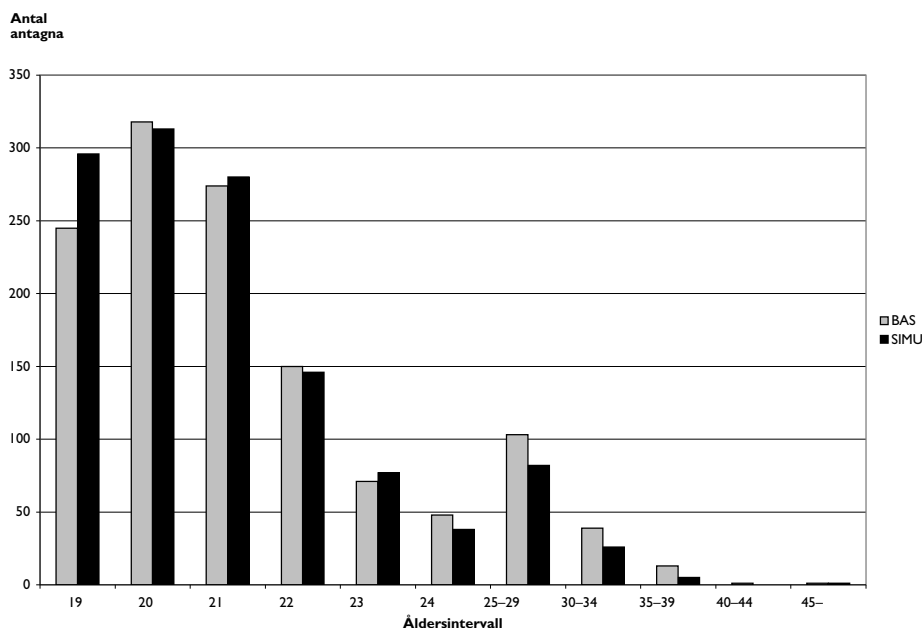

Figur 2. Antal antagna studenter på juristutbildningar vid ordinarie antagning (BAS) resp. simulerad antagning (SIMU).

Inga drastiska effekter kunde alltså observeras om man bara antog individer på grundval av de verbala delproven. Vad ovanstående analys däremot inte visar är om det handlar om samma individer vid de båda antagningarna. En analys av detta visade att 213 individer ej blev antagna till samma prioritering och urvalsgrupp. Dock blev 95 av dessa antagna till samma prioritering men i en annan urvalsgrupp. 15 individer blev antagna till högre prioriterat alternativ. 57 individer blev antagna till lägre prioriterat alternativ. 49 individer blev ej antagna till något utbildningsalternativ i simuleringen. 55 individer som ej var antagna i basen blev antagna i simuleringen.

Viktigast av dessa resultat är att 49 individer eller 4 procent av de sökande blev helt utan plats på någon utbildning. 90 procent blev antagna till samma prioritering (dvs. samma utbildning vid samma ort) vid den simulerade antagningen.

De förändringar i den antagna gruppen som skedde vid simuleringen är genomgående små på gruppnivå. Detta resultat är konsistent med resultaten i Svensson m.fl. (2001). Därmed inte sagt att en separat normering inte skulle kunna ha mycket stor effekt på *enstaka* individers möjligheter att konkurrera om platser på juristutbildningen.

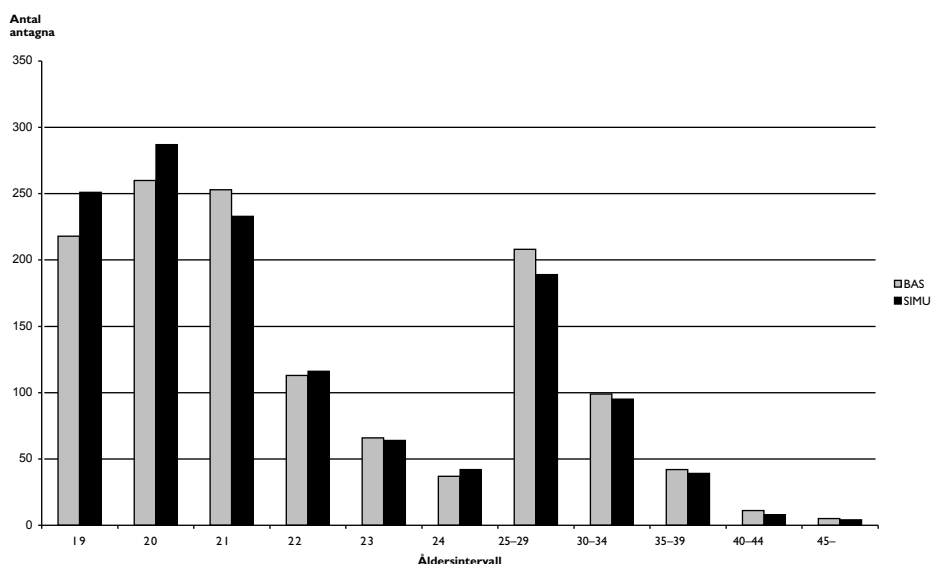
Figur 3. Antal antagna studenter i urvalsgruppen HP på civilingenjörsutbildningar vid ordinarie antagning (BAS) resp. simulerad antagning (SIMU).

Civilingenjörsutbildningarna: något färre kvinnor antagna

Till höstterminen år 2000 antogs vid den ordinarie antagningen totalt 8 371 individer till landets civilingenjörsutbildningar vid första urvalet. Av dessa antogs 2 575 individer eller 31 procent via någon av grupperna högskoleprovspoäng eller högskoleprovspoäng plus arbetslivserfarenhet. Vid den simulerade antagningen användes enbart kvantitativ poäng på högskoleprovet (dvs. summan av delproven DTK och NOG uttryckt som normerad poäng). Skälet för detta var att argument har framförts för att kvantitativ förmåga har större betydelse för framgång på civilingenjörsutbildningen än verbal förmåga. Den simulerade antagningen gav följande resultat:

- som framgår av Figur 3 sänker separat normering medelåldern något på de som antas. Effekten är störst för de allra yngsta, och där är det framför allt de yngsta männen som gynnas. För 20–23 åringar händer inget av vikt, men för gruppen 24 år och äldre medför separeringen en klar försämring av provpoäng.
- Fördelningen mellan män och kvinnor som antogs på sitt provresultat förändrades. 16 procent färre kvinnor blev antagna på sitt provresultat (HP och HA totalt). Förändringen till männens fördel var lika för de båda grupperna HP och HA. Detta resultat är i linje med de skillnader i poäng mellan män och kvinnor som normalt observeras på högskoleprovet. Delproven NOG och DTK uppvisar största differensen, till männens fördel. Dock uppvägdes denna försämring nästan helt då ett större antal kvinnor i stället blev antagna på sitt betyg. Räknar man in alla urvalsgrupper blev två procent fler män antagna om man viktade på kvantitativ poäng.

En bortfallsanalys gjordes för att se om samma individer var med i de båda antagningarna. Analysen visade att 7 199 personer eller 86 procent blev antagna i båda körningarna till ett civilingenjörsalternativ. 8 154 personer eller 97 procent som i basen var antagna till civilingenjörsalternativ var i simuleringen också antagna till någon utbildning. 2 581 personer blev ej antagna till samma prioritet och urvalsgrupp. Av dessa 2 581 blev 1 415 antagna till samma prioritet men i en annan urvalsgrupp. 417 blev antagna till ett högre prioriterat alternativ (varav 326 män och 91 kvinnor). 538 blev antagna till ett lägre prioriterat alternativ (varav 373 män och 165 kvinnor). 161 blev ej antagna alls i simuleringen (varav 116 män och 45 kvinnor), 155 som ej var antagna i basen blev antagna i simuleringen (varav 123 män och 32 kvinnor). Av de 161 som ej blev antagna i simuleringen kan sägas att de generellt även sökte i BL och att de hade relativt låga betyg eller att de sökte t.ex. industriell ekonomi och låg på gränsen när de blev antagna i basen.

Figur 4. Antalet antagna studenter i urvalsgruppen HA på civilingenjörutbildningar vid ordinarie (BAS) resp. simulerad antagning (SIMU).

Sammanfattning av resultaten

Jurister.

- Effekterna är små på juristutbildningen.
- 90 procent blev antagna till samma prioritering (dvs. samma utbildning vid samma ort) vid den simulerade antagningen.
- 49 individer eller 4 procent av de sökande blev helt utan plats på någon utbildning.
- De som gynnas något är individer 25 år och äldre, till största delen kvinnor med arbetslivserfarenhet.
- Totalt sätt gynnas inget kön, eftersom de yngsta männen också gynnas något.

Civilingenjörer.

- Effekterna är ganska små om man tar hänsyn till alla urvalsgrupper.
- 86 procent blev antagna i båda körningarna till ett civilingenjörsalternativ.
- 97 procent av dem som i basen var antagna till civilingenjörsalternativ var i simuleringen också antagna till någon utbildning.
- De yngsta männen gynnas något i simuleringen.
- Kvinnor missgynnas klart i provurvalet (16 procent färre i provurvalet) men räknar man in alla urvalsgrupper blev bara 2 procent fler män antagna om man viktade på kvantitativ poäng.

Diskussion

Delproven har olika antal uppgifter och är olika reliabla

Högskoleprovet har genomgått ett antal förändringar sedan det infördes 1977. Provet omstrukturerades senast 1996 vilket innebar att den kvantitativa delen av provet utökades från 27 procent (40 uppgifter av 148) till 34 procent (42 uppgifter av 122) av det totala provet. Dock är den verbala delen fortfarande betydligt större vilket ses i Tabell 1. I Tabell 1 visas hur sammansättningen av delprov varierat från år 1977 till idag. Det faktum att det finns många fler verbala uppgifter brukar motiveras med att den verbala förmågan har större betydelse än den kvantitativa på ett flertal utbildningar.

Den sneda fördelningen mellan kvantitativa och verbala uppgifter innebär dock att antalet kvantitativa uppgifter är för lågt för att det ska vara möjligt att på ett rimligt sätt genomföra en separat normering av den kvantitativa delen på högskoleprovet. Detta har att göra med att reliabiliteten på dessa 42 uppgifter sammantagna är alltför låg för att ge en tillförlitlig slutpoäng. Att en uppgift är reliabel innebär att den vid upprepad mätning ger samma utfall. Detta uttrycks som en kvot där 0 innebär ingen reliabilitet och 1,0 innebär maximalt hög reliabilitet. Reliabiliteten på de kvantitativa delproven tillsammans har varierat mellan 0,82–0,87 på de tio proven 96A–00B, att jämföra med reliabiliteten på det verbala blocket som har varierat mellan 0,90–0,91.

Annorlunda uttryckt kan man säga att de kvantitativa uppgifterna är mer beroende av vilket innehållet i uppgifterna är, medan de verbala uppgifterna synes vara mindre känsliga för innehåll. Sedan spelar förstås också en rad andra faktorer som kallas slumpfaktorer in, t.ex. ordningsföljden på delprov. Har man endast ett fåtal uppgifter av samma typ spelar förstås sådant som uttrötning större roll. Sammantaget gör det att det är önskvärt att balansera ut dessa slumpfaktorer genom att ha ungefär samma antal uppgifter för den verbala resp. kvantitativa faktorn.

Tabell 1. Högskoleprovets sammansättning.

Delprov	1977–1979	1980–1991	1992–1995	1996–
ORD	30	30	30	40
NOG	20	20	20	22
LÄS	30	24	24	20
DTK	20	20	20	20
AO	30	30	30	-
STUF	20	20	-	-
ELF	-	-	24	20
Totalt	150	144	148	122

Ett ytterligare problem är att med så få råpoäng för den kvantitativa faktorn (42) blir transformeringen till normerad poäng alltför grov och kommer att variera alltför mycket mellan provtillfällena. Det kan också vara svårt att motivera att den verbala delen, vid separat normering, innehåller ett delprov (ORD) som ensamt är lika stort, 33 procent, som de kvantitativa delarna tillsammans. Sammantaget gör det att en eventuell separat normering därför skulle kräva att antalet provuppgifter på de kvantitativa delarna utökas⁴. Som jämförelse här kan nämnas att den amerikanska motsvarigheten till högskoleprovet, SAT, innehåller tre kvantitativa test (60 uppgifter med aritmetik, algebra och geometri) och tre verbala test (78 uppgifter). Detta innebär 43 procent kvantitativa uppgifter. Men det är också viktigt att påpeka att de kvantitativa testen i SAT är mer "matematiska" än de svenska delproven vilket gör dem mer homogena och därmed lämpliga att summera under en faktor. Slutligen så är sambandet mellan poäng på de olika delproven normalt relativt hög, även om betydande variationer finns. Dessa s.k. interkorrelationer brukar ligga på ca 0,40 som lägst och ca 0,70 som högst (Gustafsson, Wedman & Westerlund, 1992). Redan här finns alltså antydningar om att delproven i flera avseenden mäter gemensamma förmågor och att man därför har skäl att vänta sig att separat normering bör ge ett begränsat tillskott till prognosförmågan.

Förändringar i fördelning med avseende på ålder och kön

Som resultaten visar är effekterna av en separat normering inte av något stor betydelse för antagningen på juristutbildningen. Så många som 90 procent behåller sin plats även om man normerar separat. Kvinnor som är 25 år och äldre med arbetslivserfarenhet höjer sin normerade poäng något i simuleringen. Detta stämmer väl med andra resultat som visar att kvinnor presterar bättre på ORD-provet och att även ökande ålder generellt ger bättre resultat på ORD-provet. I praktiken verkar det dock svårt att hävda att separat normering bör tillämpas med tanke på de blygsamma effekterna. Dock kan självfallet resultaten variera något vid olika lärosäten. Den redovisade analysen ger inget svar på detta eftersom alla utbildningar sammanslagits.

För civilingenjörsutbildningarna är effekterna något större men fortfarande, när alla utbildningar slagits samman, inte anmärkningsvärt höga. 86 procent av de sökande blev antagna till ett civilingenjörsprogram även om man använde enbart DTK och NOG. En stor fördel med simuleringar, där summan av alla urvalsgrupper ingår, visas av att skillnaden för HP och HA som till en början verkar missgynna kvinnor kraftigt, visar sig ha mindre betydelse om man också väger in de andra urvalsgrupperna. En vanlig synpunkt på högskoleprovet är att skillnaden mellan män och kvinnor är störst vid NOG-provet och att detta spelar stor roll vid antagningen, särskilt om man skulle göra separat normering. Som synes modererades denna skillnad i resultaten ovan genom att kvinnor i stället i

⁴ Jag tackar provkonstruktörer i Umeå för synpunkter angående reliabilitet och normering.

större utsträckning antogs i betygsurvalet. Man kan förstås även här resa frågan om resultaten skulle bli desamma om man jämförde olika lärosäten.

Höja prognosförmågan inte enda målet med högskoleprovet

Den bakomliggande idén bakom separat normering är att en bättre prognos erhålls om man viktat delprov olika för olika utbildningar. Denna höjning av prognosförmågan är dock en gradfråga och graden av vinst måste vägas mot andra vinster. T.ex. är en vinst i prognosförmåga med fem procent betydande för en utbildning med tiotusen platser. Vinsten blir dock betydligt mindre för en utbildning med ett par hundra platser. Likaså är antalet sökande viktigt i sammanhanget. En tredje faktor är andelen avhopp på utbildningen i fråga. Är andelen som hoppar av mycket stor kan fem procent ökad prognosförmåga motiveras. Det förhållandet att det idag inte krävs vare sig toppbetyg eller maximal poäng på högskoleprovet för att antas på civilingenjörsutbildningar (på s.k. högskoleingenjörsutbildningar blir i praktiken alla sökande antagna) torde minska intresset för separat normering ytterligare.

Det verkar mer rimligt, inte minst ur ekonomisk synvinkel men också med hänsyn till att den övervägande delen av utbildningar inte är renodlat kvantitativa, att behålla det nuvarande högskoleprovet oförändrat och designa specialprov för de utbildningar som kräver det. Förändringar i regelsystemet kring antagningen, med nya förslag om mätning av reell kompetens och alternativ antagning ligger i linje med detta.

Till sist måste framhållas att prognosstudier vanligen görs genom att beakta studieprestation första läsåret, pga. att många studenter tar studieuppehåll och faller ifrån av andra skäl senare under utbildningen. I en nyligen gjord studie följdes dock ingenjörstudenter under fyra år. Intressant var att verbal förmåga fick större betydelse längre fram i utbildningen (Gustafsson, 2001).

Effekter på gymnasieskolan

Effekter av separat normering av delprov på elevernas prestationer i gymnasieskolan låter sig förstås inte fullt ut studeras med mindre än att man genomför en dylik separat normering och ser vad resultatet blir. Vissa spekulationer görs dock i propositionen Den öppna högskolan vad gäller separat normering av betyg:

”Ett sådant (viktat) system skulle också ge signaler om att olika ämnen har olika värden. En sådan uppdelning av skolans ämnen är enligt regeringens uppfattning inte önskvärd.”

Dessutom anser regeringen att viktade system skulle ge en minskad chans till s.k. reversibla val, dvs. ändring av program på gymnasiet, om en specialisering sker alltför tidigt, en specialisering som alltså kan tänkas påverkas av högskoleprovets utformning.

Acceptans bland lärosäten och studenter viktigt

Det förefaller rimligt att även tillfråga lärosätena och studenter om deras syn på separat normering. Lärosätena har t.ex. den ingående detaljkunskapen om varje delkurs på utbildningarna som krävs för att ha synpunkter på ev. förändringar vid antagningen. Ett konkret exempel är signaler om att bristande förkunskaper i matematik kan vara orsaken till det relativt höga avhoppet på högskoleingenjörsutbildningarna.

Tidigare simuleringsstudie gav liknande utfall

I den tidigare refererade studien (SOU 1985:59) använde sig författarna av en något annan metod för att undersöka effekter av separat normering. I stället för att låta alla delprovsresultat väga lika tungt för slutresultatet multiplicerades den verbala resp. den kvantitativa faktorn med vikterna två, fem och tio i separata steg. Ett mindre stickprov av provdeltagare användes och ingen uppdelning på olika utbildningslinjer gjordes. Ser man dock på resultaten sammantagna finns likheter med de som redovisats ovan, när den verbala faktorn ”viktades upp” gynnades äldre personer, särskilt kvinnor. Motsvarande viktning av den kvantitativa faktorn gynnade de yngsta männen. Noterbart var dock att det krävdes den relativt höga vikten fem för att erhålla större förändringar i rangordningen av de sökande.

Slutsats: Alternativa prov lämpligare än en uppdelning av högskoleprovet

Det vanligaste argumentet för att tillämpa separat normering är att denna procedur bidrar till att höja provets prognosförmåga. Prognosförmågan, som är en form av validitet hos provet, är provets förmåga att välja ut de individer som är mest lämpade för den aktuella utbildningen och betraktas allmänt som den viktigaste egenskapen hos provet. Det är dock viktigt att ta i beaktande att genom att t.ex. lägga all kraft på att skapa god prognosförmåga hos ett prov som högskoleprovet påverkas andra egenskaper hos provet. En sådan effekt är effekter på olika grupper av provtagare. Ett konkret exempel på en målkonflikt som uppstår är den när man adderar arbetslivserfarenhet till poäng på högskoleprovet i syfte att bredda rekryteringen till högskolan. Denna addition höjer inte prognosvärdet hos provet men å andra sidan lockar man nya grupper till högskolan. Det faktum att man idag tillåter tillgodoräkning av arbetslivserfarenhet (där poäng för arbetslivserfarenhet adderas till poängen på högskoleprovet) ska därför inte i första hand ses som en åtgärd för att öka provets prognosvärdet utan mer som en åtgärd för att attrahera fler grupper till högskolan. I själva verket innehåller antagningssystemet flera dylika mål som lätt kommer i konflikt med varandra och det nuvarande svenska antagningssystemet kan sägas vara en kompromiss mellan olika intressenters önskemål, där en mängd olika uppfattningar om vad som är ett rättvist urval ständigt konkurrerar mot varandra (Wolming, 1999).

Förekomsten av målkonflikter, som alltså visar att det är svårt att skapa ett prov som uppfyller alla önskemål som framställs från olika intressenter (t.ex. högskolor, studenter och yrkeskategorier) är därför ett axiom vid urvalsfrågor och vid en utvärdering av separat normering är det viktigt att klargöra de olika målen med provet. Att fästa vikt endast vid prognosförmåga gör oundvikligt att andra mål tonas ned. Liknande slutsatser drogs i en tidigare utredning om högskoleprovet (Högskoleprovet: gårdagens mål och framtida inriktning, 2000: 12 R). Där konstaterades att:

...studieframgången vid de olika studieprogrammen har samband med olika delprov. Reslutaten indikerar att det kan finnas en målkonflikt mellan att ha ett gemensamt högskoleprov för hela högskolan och att åstadkomma bästa möjliga prognosförmåga. (s. 18).

Vidare är den demografiska situationen av betydelse när man tar ställning till om ett provs prognosförmåga behöver ökas. Detta kan röra sådant som hur studentpopulationen ser ut, hur stort söktrycket är på olika utbildningar, vilken kostnad det medför att anta personer som inte fullföljer utbildningen osv. För att ta ett konkret exempel: Om söktrycket är mycket stort, säg att en av tio sökande

antas, och utbildningen är mycket kostsam så spelar förstås urvalsinstrumentets prognosförmåga en stor roll. Att pga. urvalsinstrumentets ineffektivitet anta en student som sedan hoppar av är kostsamt. Handlar det å andra sidan om mindre attraktiva utbildningar, där antalet sökande är i paritet med antalet platser får inte endast ekonomiska faktorer mindre betydelse men det gör också att överväganden om t.ex. mångfald i studentpopulationen också är enklare att förena med de ekonomiska målen.

Av detta följer att man vid en eventuell separat normering också bör ta hänsyn till sådant som utbildningens ekonomiska ramar, söktrycket på utbildningen samt andra mål med högskoleprovet, t.ex. rekrytering av studieovana grupper. Det ökade prognosvärdet – som i simuleringarna ovan visade sig vara av blygsam karaktär – har olika betydelse vid olika värden på dessa parametrar.

En annan slutsats utifrån simuleringen är att om man vill åstadkomma tydliga effekter på den antagna studentpopulationens sammansättning, t.ex. vid antagning till vissa civilingenjörsutbildningar, behövs mer kraftfulla redskap än vad en separat normering identisk med eller liknande den som redovisats ovan kan åstadkomma. Med tanke på att förändringar av högskoleprovet alltid måste ses i relation till kostnader och acceptans och inte minst den s.k. femårsregeln bör en eventuell förändring vara väl motiverad. I propositionen Den öppna högskolan ges inga nya direktiv vad gäller högskoleprovets användning:

Regeringen anser att urvalsgrunderna för utbildningar som vänder sig till nybörjare även i fortsättningen skall vara betyg och resultat från högskoleprovet i kombination med arbetslivserfarenhet. Minst en tredjedel bör liksom hittills tillsättas på grundval av betyg respektive högskoleprov i kombination med arbetslivserfarenhet (*Prop. 2001/02:15, s. 65*).

För det tredje visar studien att det är först vid en fullständig antagning – då resultaten för alla urvalsgrupper adderas som effekterna av förändringar av någon komponent i högskoleprovet blir tydliga. Ett exempel på det vara att *skillnaden mellan den simulerade och den faktiska antagningen minskade från 16 procent färre antagna kvinnor till 2 procent färre antagna kvinnor när man såg till den sammanlagda effekten i alla urvalsgrupper.*

Givet de praktiska överväganden som redovisats ovan är ett lämpligare alternativ till att förändra det nuvarande provet i stället en komplettering med någon form av specifikt ämnesprov. I själva verket finns redan den möjligheten, dock med vissa förbehåll, i och med att en passus om användandet av alternativa prov finns angivet i nuvarande regelverk för antagning till högskolan. De nuvarande antagningsreglerna medger att

Andra särskilda prov än högskoleprovet får användas som urvalsgrund...
(Högskoleförordningen 7 kap. 15 §).

Den grundläggande idén med dessa prov är att söka beakta andra typer av lämplighet för högskolestudier än den generella studielämplighet som betyg och högskoleprov mäter. Dock får dylika prov användas endast i fråga om:

...utbildningar som förbereder för yrkesområden som ställer krav på vissa personliga egenskaper eller särskild kompetens, och utbildningar med konstnärlig inriktning.

En ytterligare möjlighet att använda alternativ till högskoleprov och betyg vid urval ges också i och med propositionen Den öppna högskolan. Där anges att:

En bestämmelse om alternativt urval för tio procent av nybörjarplatserna bör införas.
(*Prop. 2001/02:15, s. 65*).

Vid beaktande av dessa möjligheter och de begränsade effekter som separat normering av högskoleprovet ger, förefaller det rimligt att högskolorna stimuleras i högre grad än idag att använda paragraferna om andra särskilda prov och det alternativa urvalet för tio procent för att experimentera med alternativa prov. Medel för detta ändamål har aviserats i prop. 2001/02:15 där den s.k. Rekryteringsdelegationen ges 120 miljoner.

Att nuvarande resursfördelningssystem inte räcker för att stimulera till användning av alternativa prov i någon stor utsträckning visades i en rapport från Högskoleverket med titeln Uppföljning av särskilt urval vid antagning (2002: 1 R). Här konstaterades att även om ansökningar om tillstånd att använda alternativa prov så gott som alltid beviljas av Högskoleverket har antalet ansökningar sedan 1997, då regeln infördes, varit relativt få vilket sannolikt beror på merkostnader i form av extra arbetsinsatser från personal vid högskolorna samt för provkonstruktion. Under perioden 1997–2001 har Högskoleverket gett 48 utbildningsprogram eller fristående kurser tillstånd att tillsvidare använda särskilt urval. En annan slutsats från rapporten är att det främst är kostsamma utbildningar som använder alternativa prov, t.ex. läkar- och arkitektutbildningar. Utvecklingen mot ett mer differentierat urvalssystem har hittills varit i högsta grad begränsad av sådant som de ekonomiska möjligheterna kring provutveckling. Som redan har sagts verkar det dock som vi kan vänta oss ett större antal specifika urvalsprov i framtiden.

Referenser

Gustafsson, J-E. (2001). *Latent variable growth and mixture growth modelling: basic principles and empirical examples*. Paper contributed at the Xth European Conference on Developmental Psychology, 2001.

Gustafsson, J-E, Wedman, I. och Westerlund, A. (1992). *The dimensionality of the Swedish scholastic aptitude test*. Scandinavian journal of educational research, 36 (1).

Svensson, A., Gustafsson, J-E. och Reuterberg S-E. (2001). *Högskoleprovets prognosvärde. Samband mellan provresultat och framgång första studieåret på civilingenjör-, jurist- och grundskolläraryr utbildningarna*. Högskoleverkets rapportserie 2001:19 R. Stockholm: Högskoleverket.

Högskoleverket. (2002). *Uppföljning av särskilt urval vid antagning*. Högskoleverkets rapportserie 2002:1 R. Stockholm: Högskoleverket.

SOU. (1985:59). *Prov för urval till högskolan*. Stockholm: Utbildningsdepartementet.

Wolming, S. (1999). *Ett rättvist urval?* Pedagogisk forskning i Sverige, 4 (3), s. 245–258.

Bilaga I

Riktlinjer för konstruktionen av högskoleprovet

Högskoleprovet skall konstrueras enligt tidigare praxis där de grundläggande kraven är följande.

Högskoleprovet är ett urvalsprov som skall kunna rangordna de studerande med avseende på förväntad studief framgång'.

Provet skall ges en sådan utformning att det av universitet och högskolor bedöms som lämpligt vid urval till högre studier.

Provet skall från och med våren 1996 bestå av fem delprov som mäter förståelsen av ord och begrepp (ORD), förmågan att föra numeriskt-logiska resonemang (NOG), läsförståelse i vid mening (LÄS), förmågan att tolka information i diagram, tabeller och kartor (DTK) och engelsk läsförståelse (ELF) enligt beslut av Högskoleverket 1995-11-17 (reg.nr 81-1221-95).

Provet skall vara i linje med den högre utbildningens mål och innehåll och vara relevant inom hela universitets- och högskoleområdet.

Individens provresultat skall inte kunna förbättras genom mekanisk förövning eller att man lär sig speciella lösningsprinciper.

Proven skall ge en sådan utformning att de av de prövande upplevs som lämpliga för urval till högre studier.

Vid provkonstruktionen skall eftersträvas att ingen skall missgynnas på grund av social härkomst eller kön.

Provet skall rättas snabbt med objektiva och kostnadseffektiva metoder.

Bilaga 2

Tabeller med värden för ordinarie antagning (BAS) och för simulerad antagning (SIMU)

Jurister BAS (Män)								
Intervall	BP	BL	BF	B-tot	HP	HA	P-tot	
-19		48	2	0	50	11	9	20
-20		36	5	0	41	14	12	26
-21		19	5	0	24	19	15	34
-22		6	0	1	7	14	7	21
-23		0	9	0	9	9	11	20
-24		0	6	0	6	5	4	9
25-29		4	17	1	22	21	33	54
30-34		1	1	1	3	5	13	18
35-39		0	1	0	1	1	9	10
40-44		0	1	0	1	0	8	8
45-		0	1	0	1	0	3	3
Summa		114	48	3	165	99	124	223

Jurister SIMU (Män)								
Intervall	BP	BL	BF	B-tot	HP	HA	P-tot	
-19		47	2	0	49	20	4	24
-20		38	4	0	42	16	8	24
-21		19	5	0	24	19	10	29
-22		6	0	1	7	12	8	20
-23		0	9	0	9	13	7	20
-24		0	7	0	7	4	4	8
25-29		4	19	1	24	24	29	53
30-34		1	1	1	3	6	13	19
35-39		0	1	0	1	1	8	9
40-44		0	1	0	1	2	7	9
45-		0	1	0	1	1	3	4
Summa		115	50	3	168	118	101	219

Civiling. BAS (Män)								
Intervall	BP	BL	BF	B-tot	HP	HA	P-tot	
-19		1209	36	0	1245	169	146	315
-20		796	20	1	817	234	185	419
-21		358	14	1	373	205	190	395
-22		124	4	6	134	109	78	187
-23		17	107	3	127	53	52	105
-24		3	66	2	71	38	32	70
25-29		10	163	6	179	74	164	238
30-34		7	51	1	59	29	75	104
35-39		6	28	1	35	11	29	40
40-44		1	10	0	11	1	9	10
45-		0	3	0	3	1	5	6
Summa		2531	502	21	3054	924	965	1889

Civiling. SIMU (Män)								
Intervall	BP	BL	BF	B-tot	HP	HA	P-tot	
-19		1171	33	0	1204	223	192	415
-20		802	21	1	824	226	213	439
-21		342	15	1	358	225	183	408
-22		124	4	6	134	113	84	197
-23		15	94	4	113	60	56	116
-24		3	65	2	70	30	37	67
25-29		11	165	6	182	69	156	225
30-34		8	51	1	60	23	68	91
35-39		7	30	1	38	5	28	33
40-44		1	11	0	12	0	7	7
45-		0	3	0	3	1	4	5
Summa		2484	492	22	2998	975	1028	2003

Jurister BAS (Kvinnor)

Intervall	BP	BL	BF	B-tot	HP	HA	P-tot	
-19		173	10	0	183	21	3	24
-20		113	8	3	124	24	11	35
-21		86	9	1	96	22	12	34
-22		22	2	3	27	17	8	25
-23		0	23	0	23	10	7	17
-24		3	17	1	21	8	5	13
25-29		1	21	2	24	20	26	46
30-34		3	4	2	9	0	10	10
35-39		0	6	2	8	2	12	14
40-44		0	1	1	2	0	5	5
45-		0	1	0	1	1	3	4
Summa		401	102	15	518	125	102	227

Jurister SIMU (kvinnor)

Intervall	BP	BL	BF	B-tot	HP	HA	P-tot	
-19		173	10	0	183	18	6	24
-20		113	7	2	122	17	16	33
-21		86	10	1	97	22	16	38
-22		21	2	3	26	10	11	21
-23		0	23	0	23	9	7	16
-24		3	18	1	22	8	5	13
25-29		1	21	2	24	18	25	43
30-34		3	4	2	9	0	14	14
35-39		0	4	2	6	3	15	18
40-44		0	1	1	2	0	6	6
45-		0	0	0	0	1	4	5
Summa		400	100	14	514	106	125	231

Civiling BAS (kvinnor)

Intervall	BP	BL	BF	B-tot	HP	HA	P-tot	
-19		814	11	0	825	76	72	148
-20		615	7	2	624	84	75	159
-21		225	9	2	236	69	63	132
-22		82	11	2	95	41	35	76
-23		5	41	0	46	18	14	32
-24		3	40	1	44	10	5	15
25-29		4	62	0	66	29	44	73
30-34		3	22	0	25	10	24	34
35-39		1	13	0	14	2	13	15
40-44		0	3	0	3	0	2	2
45-		0	1	0	1	0	0	0
Summa		1752	220	7	1979	339	347	686

Civiling SIMU (Kvinnor)

Intervall	BP	BL	BF	B-tot	HP	HA	P-tot	
-19		820	12	0	832	73	59	132
-20		623	8	2	633	87	74	161
-21		239	10	1	250	55	50	105
-22		87	10	2	99	33	32	65
-23		5	47	0	52	17	8	25
-24		2	40	1	43	8	5	13
25-29		6	66	1	73	13	33	46
30-34		3	24	0	27	3	27	30
35-39		1	13	0	14	0	11	11
40-44		0	3	0	3	0	1	1
45-		0	1	0	1	0	0	0
Summa		1786	234	7	2027	289	300	589

Simulering av viktat HP-resultat	Civiling	Andel	Jurister	Andel
Antal sökande	12 823	100%	6 039	100%
Antal med samma värde efter viktning	1 560	12%	1 438	24%
Antal med större värde efter viktning	2 398	19%	1 942	32%
	8 865	69%	2 659	44%

Jämförelse BAS-SIMU Jurister (Totalt)

Intervall	HP		HA	
	BAS	SIMU	BAS	SIMU
19	32	38	12	10
20	38	33	23	24
21	41	41	27	26
22	31	22	15	19
23	19	22	18	14
24	13	12	9	9
25-29	41	42	59	54
30-34	5	6	23	27
35-39	3	4	21	23
40-44	0	2	13	13
45-	1	2	6	7

Jämförelse BAS-SIMU Civiling. (Totalt)

Intervall	HP		HA	
	BAS	SIMU	BAS	SIMU
19	245	296	218	251
20	318	313	260	287
21	274	280	253	233
22	150	146	113	116
23	71	77	66	64
24	48	38	37	42
25-29	103	82	208	189
30-34	39	26	99	95
35-39	13	5	42	39
40-44	1	0	11	8
45-	1	1	5	4

Högskoleverkets rapportserie från år 2000 och framåt

Rätt juristutbildning? Utvärdering av juristutbildningar
Högskoleverkets rapportserie 2000:1 R

Forskarskolor – ett regeringsuppdrag
Högskoleverkets rapportserie 2000:2 R

Journalistutbildningarna i högskolan
Högskoleverkets rapportserie 2000:3 R

Högskolestudier och funktionshinder
Högskoleverkets rapportserie 2000:4 R

Utbildningar inom vård och omsorg – en uppföljande utvärdering
Högskoleverkets rapportserie 2000:5 R

Utvärdering av socionomutbildningar
Högskoleverkets rapportserie 2000:6 R

Förnyad granskning och bedömning av kvalitetsarbetet vid Högskolan i Jönköping
Högskoleverkets rapportserie 2000:7 R

Lärosätenas arbete med jämställdhet, studentinflytande samt social och etnisk mångfald
Högskoleverkets rapportserie 2000:8 R

Goda exempel
Hur universitet och högskolor kan arbeta med jämställdhet, studentinflytande och social och etnisk mångfald
Högskoleverkets rapportserie 2000:9 R

Tentamen: ”Plussning” och begränsning av antalet tillfällen
Högskoleverkets rapportserie 2000:10 R

Designutbildningar i Sverige. En utredning och utvärdering
Högskoleverkets rapportserie 2000:11 R

Högskoleprovet – Gårdagens mål och framtida inriktning
Högskoleverkets rapportserie 2000:12 R

Eldsjäl och institutionell utveckling
Högskoleverkets rapportserie 2000:13 R

Antagning till högskolan – erfarenheter och visioner
Högskoleverkets rapportserie 2000:14 R

Att leda universitet och högskolor. En uppföljning och analys av styrelseformen 1998
Högskoleverkets rapportserie 2000:15 R

Högskolornas tillämpning av EG-direktiv i sjuksköterskeutbildningen och barnmorskeutbildningen
Högskoleverkets rapportserie 2000:16 R

Sexuella trakasserier mot studenter – högskolornas åtgärder
Högskoleverkets rapportserie 2000:17 R

Livslångt lärande som idé och praktik i högskolan
Högskoleverkets rapportserie 2001:1 R

Nationella ämnes- och programutvärderingar
Högskoleverkets rapportserie 2001:2 R

Varför betyder det att utländsk bakgrund för resultatet på högskoleprovet?
Högskoleverkets rapportserie 2001:3 R

Examensrättsprövning
– utgångspunkter och tillvägagångssätt för Högskoleverkets examensrättsprövning
Högskoleverkets rapportserie 2001:4 R

Förnyad granskning och bedömning av kvalitetsarbetet vid Lunds universitet
Högskoleverkets rapportserie 2001:5 R

Förnyad granskning och bedömning av kvalitetsarbetet vid Uppsala universitet
Högskoleverkets rapportserie 2001:6 R

Karriär genom befordran och rekrytering
Högskoleverkets rapportserie 2001:7 R

Högskoleverkets utvärderingar – från bedömning av kvalitetsarbete till bedömning av kvalitet
Högskoleverkets rapportserie 2001:8 R

From quality audit to quality assessment
The New Evaluation Approach for Swedish Higher Education
Högskoleverkets rapportserie 2001:9 R

Internationell jämförbarhet & nationell styrning – aktuella perspektiv på högskolans examensordning
Högskoleverkets rapportserie 2001:10 R

National Review of Subjects and Programmes
Högskoleverkets rapportserie 2001:11 R

Forskarskolor i Sverige – en sammanställning
Högskoleverkets rapportserie 2001:12 R

Utvärdering av datavetenskapliga/datalogiska utbildningar i Sverige
Högskoleverkets rapportserie 2001:13 R

Förnyad granskning och bedömning av kvalitetsarbetet vid Kungl. Musikhögskolan, Mälardalens högskola, Karlstads universitet samt Örebro universitet
Högskoleverkets rapportserie 2001:14 R

Tid för studier – en jämförelse mellan fyra yrkesutbildningar
Högskoleverkets rapportserie 2001:15 R

Förnyad granskning och bedömning av kvalitetsarbetet vid högskolan i Skövde
Högskoleverkets rapportserie 2001:16 R

Granskning och bedömning av kvalitetsarbetet vid Malmö högskola
Högskoleverkets rapportserie 2001:17 R

Pedagogisk skicklighet och pedagogiska meriter – historik och praktik
Högskoleverkets rapportserie 2001:18 R

Högskoleprovets prognosvärde
Högskoleverkets rapportserie 2001:19 R

Core curriculum – en bildningsresa
Högskoleverkets rapportserie 2001:20 R

Akademisk frihet – en rent akademisk fråga?
Högskoleverkets rapportserie 2001:21 R

Förnyad granskning och bedömning av kvalitetsarbetet vid Högskolan i Kalmar, Högskolan i Trollhättan/Uddevalla, Karolinska Institutet samt Stockholms universitet
Högskoleverkets rapportserie 2001:22 R

Förnyad granskning och bedömning av kvalitetsarbetet vid högskolan Kristianstad
Högskoleverkets rapportserie 2001:23 R

Utvecklingen av högskolans samverkansuppdrag
Högskoleverkets rapportserie 2001:24 R

Utvärdering av medie- och kommunikationsvetenskapliga utbildningar vid svenska universitet och högskolor
Högskoleverkets rapportserie 2001:25 R

Studenterna i Sverige. Om livet och tillvaron som student vid sekelskiftet 2000
Högskoleverkets rapportserie 2001:26 R

20 åtgärder för att stärka studenternas rätts-säkerhet
– Högskoleverkets redovisning av ett regeringsuppdrag
Högskoleverkets rapportserie 2001:27 R

Studenternas resultat
Högskoleverkets rapportserie 2001:28 R

Högskolelärares bisysslor
– hur fungerar högskolans information och kontroll?
Högskoleverkets rapportserie 2001:29 R

Kollegialitet eller rättssäkerhet
Högskoleverkets rapportserie 2001:30 R

Uppföljning av särskilt urval vid antagning
Högskoleverkets rapportserie 2002:1 R

Befodringsreformen 1999: Hur har det gått?
Högskoleverkets rapportserie 2002:2 R

Utvärdering av ämnena latin, grekiska och nysgrekiska vid svenska universitet
Högskoleverkets rapportserie 2002:3 R

Utvärdering av teologiska och religionsvetenskapliga utbildningar vid svenska universitet och högskolor
Högskoleverkets rapportserie 2002:4 R

Utvärdering av matematikutbildningar vid svenska universitet och högskolor
Högskoleverkets rapportserie 2002:5 R

Kvalitetsutveckling och kvalitetsmodeller för högskolans bibliotek – en förstudie
Högskoleverkets rapportserie 2002:6 R

Utbildning anpassad efter arbetsmarknadens behov – så arbetar högskolan
Högskoleverkets rapportserie 2002:7 R

Utvärdering av utbildningar i svenska/nordiska språk i Sverige
Högskoleverkets rapportserie 2002:8 R

Utvärdering av utbildning i nationalekonomi vid svenska universitet och högskolor
Högskoleverkets rapportserie 2002:9 R

Utvärdering av utbildning i företagsekonomi vid svenska universitet och högskolor
Högskoleverkets rapportserie 2002:10 R

Utvärdering av grund- och forskarutbildning i lingvistik och teckenspråk i Sverige
Högskoleverkets rapportserie 2002:11 R

Förnyad granskning och bedömning av kvalitetsarbetet vid Danshögskolan
Högskoleverkets rapportserie 2002:12 R

Förnyad granskning och bedömning av kvalitetsarbetet vid Dramatiska institutet, Högskolan Dalarna, Kungliga Konsthögskolan och Sveriges lantbruksuniversitet
Högskoleverkets rapportserie 2002:13 R

Förnyad granskning och bedömning av kvalitetsarbetet vid Högskolan i Halmstad
Högskoleverkets rapportserie 2002:14 R

Högskoleverkets tillsyn
Viktigare beslut 2000–2001
Högskoleverkets rapportserie 2002:15 R

Förnyad granskning och bedömning av kvalitetsarbetet vid Chalmers tekniska högskola, Göteborgs universitet och Kungl Tekniska högskolan
Högskoleverkets rapportserie 2002:16 R

Granskning och bedömning av kvalitetsarbetet vid Högskolan
Högskoleverkets rapportserie 2002:17 R

Studiemedelssystemets tidsgräns
– en sammanställning av lärosätenas synpunkter
Högskoleverkets rapportserie 2002:18 R

Ledarutveckling – ett styrinstrument?
Högskoleverkets rapportserie 2002:19 R

Metautvärdering av Högskoleverkets modell för kvalitetsbedömning av högre utbildning. Hur har lärosäten och bedömare uppfattat modellen?
Högskoleverkets rapportserie 2002:20 R

StudentspeglN 2002
Högskoleverkets rapportserie 2002:21 R

The Swedish national aptitude test: a 25-year testing program Current status and future development
Högskoleverkets rapportserie 2002:22 R

Förnyad granskning och bedömning av kvalitetsarbetet vid Luleå tekniska universitet
Högskoleverkets rapportserie 2002:23 R

Förnyad granskning och bedömning av kvalitetsarbetet vid Mithögskolan
Högskoleverkets rapportserie 2002:24 R

Högskoleverket är en central myndighet för frågor som rör universitet och högskolor. Verket arbetar med kvalitetsbedömningar, tillsyn, uppföljningar, utveckling av högre utbildning, utredningar och analyser, bedömning av utländsk utbildning och studieinformation.